

Bevrijdingsdag

5 mei 2010 in Enschede

Bevrijdingsdag is de nationale feestdag op 5 mei waarop de bevrijding van de Duitse bezetting in Nederland in 1945 wordt gevierd. Op deze dag wordt ook de bevrijding van het toenmalig Nederlands-Indië gevierd. Nederland staat op 5 mei ook stil bij de grote waarde van vrijheid, democratie en mensenrechten.

1 Achtergrond

Op 4 mei 1945 capituleerde de Duitse admiraal Von Friedeburg te Lüneburg namens de Duitse troepen in Noordwest-Duitsland, Nederland, Sleeswijk-Holstein en Denemarken voor de Britse veldmaarschalk Montgomery. Op 5 mei ontbood de Canadese generaal Charles Foulkes de Duitse opperbevelhebber Johannes Blaskowitz naar Hotel De Wereld in Wageningen om daar in het bijzijn van Prins Bernhard (commandant van de Binnenlandse Strijdkrachten) de uitwerking van de capitulatie van de Duitse troepen in Nederland te bespreken.

2 Nationale feestdag

Na de bevrijding in 1945 werd bepaald dat Bevrijdingsdag om de vijf jaren gevierd zou worden. Pas in 1990 werd de datum van 5 mei uitgeroepen tot een nationale

Intocht van Canadese militairen in Utrecht

Bespreking van het capitulatiedocument in Wageningen

feestdag, waarop jaarlijks de bevrijding van het Nederlandse koninkrijk in 1945 van de Duitse en Japanse bezetting wordt herdacht en gevierd. In 1999 werd 15 augustus, de dag van de Japanse capitulatie in 1945, tevens een dag waarop uitgebreid gevlagd mag worden. De datum van 5 mei als nationale feestdag is ook vastgelegd in de Algemene Termijnenwet.

Eén en ander betekent echter niet dat 5 mei automatisch

een **vrije dag** is. De Nederlandse regering heeft bepaald dat **werknemers** en **werkgevers** zelf een regeling moeten treffen.^[1] Werknemers in het bedrijfsleven hebben op 5 mei een vrije dag als dit in de **cao** is afgesproken. Als dit niet is afgesproken of als de bedrijfstak geen cao heeft, beslist de werkgever over wel of geen betaald vrij. Personeel in (rijks)overheidsdienst heeft, voor zover dit in de cao is opgenomen en de dienst het toelaat, op 5 mei een vrije dag. Semi-overheden volgen dit voorbeeld zo veel mogelijk.

3 Viering

Minister-president Mark Rutte ontsteekt het Bevrijdingsvuur in Breda (2012)

Door het gehele land worden activiteiten georganiseerd; elke stad en plaats heeft zijn eigen activiteitenprogramma waaronder veel muziekfestiviteiten.

3.1 Bevrijdingsvuur

Jaarlijks wordt in Wageningen om 0.00uur het **bevrijdingsvuur** ontstoken. Loopgroepen steken een fakkel aan dit vuur aan, waarna het in estafette naar hun eigen woonplaats wordt gebracht. Onder deze plaatsen is ook de provinciehoofdstad waar later die dag de officiële opening in bijzijn van de minister-president plaatsvindt.

3.2 Start Nationale Viering van de Bevrijding

Overzichtskaart van alle startplaatsen (1996-heden).

De Nationale Viering van de Bevrijding start elk jaar in een andere **provincie**. In aanloop naar 5 mei worden in deze provincie allerlei activiteiten georganiseerd die te maken hebben met bevrijding, vrijheid en onvrijheid. Daarnaast nodigt het Nationaal Comité 4 en 5 mei ieder jaar een spreker uit om de 5 mei-lezing te houden. De **minister-president** ontsteekt traditiegetrouw het Bevrijdingsvuur, het officiële startsein van de bevrijdingsfestiviteiten.

3.3 Bevrijdingsfestivals

De Nationale Viering van de Bevrijding op 5 mei vindt plaats in vijftien provinciale steden, die elk hun eigen **bevrijdingsfestival** houden. Daaronder zijn grote festivals als **Bevrijdingspop** in de **Haarlemmerhout** te **Haarlem** en

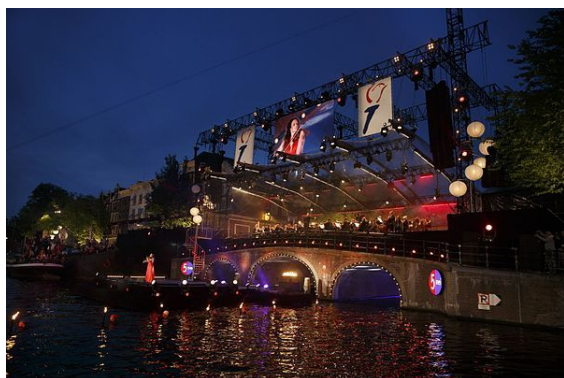
Bevrijdingsfestival Utrecht in 2014

het Bevrijdingsfestival Overijssel te Zwolle. Sinds 1991 worden door het Nationaal Comité 4 en 5 mei Nederlandse artiesten aangesteld als 'Ambassadeurs van de Vrijheid' en per *helikopter* van festival naar festival vervoerd.

3.4 Bevrijdingsdefilé

Tot 2004 werd jaarlijks in *Wageningen* in het bijzijn van *Prins Bernhard* het veteranendefilé georganiseerd. Het defilé is na het overlijden van Prins Bernhard omgezet in het bevrijdingsdefilé op 5 mei in Wageningen en de jaarlijkse *Nationale Veteranendag* in juni in Den Haag.

3.5 5 mei-concert

5 mei-concert 2014

Bevrijdingsdag wordt in aanwezigheid van de Koning en Koningin afgesloten met het 5 mei-concert in Amsterdam, uitgezonden op de televisie. Vanaf de Amstel verzorgt ieder jaar een ander orkest dit concert.

3.6 Vlaggen

De Nederlandse vlag hangt op 5 mei van zonsopgang tot zonsondergang in top. Zonder oranje wimpel. Er is een speciale wimpel beschikbaar voor gebruik op Bevrijdingsdag, de *Vier Vrijheidwimpel*. Deze wimpel is wit

met het rood-blauwe logo van de fakkel met het vrijheidsvuur en de tekst 'Vier Vrijheid'. Ook mag de vlag gecombineerd worden met de provincievlag, gemeentevlag of vlaggen van andere bij de bevrijding betrokken landen.

De wimpel mag ook op 15 augustus gebruikt worden. Dan is de viering van het einde van de Tweede Wereldoorlog in het voormalige Nederlands-Indië. Op 15 augustus is ook de herdenking van de slachtoffers uit voormalig Nederlands-Indië.

4 Andere landen

Andere Europese landen vieren 8 mei, de *Victory of Europe Day*, de dag waarop Duitsland in 1945 officieel capituleerde. Van de meeste landen was hun territorium al eerder ontzet. In de voormalige Oostbloklanden wordt 9 mei als *Dag van de Overwinning* gevierd. In Europa was toen de Tweede Wereldoorlog afgelopen, maar hij werd pas wereldwijd op 15 augustus 1945 beëindigd met de overgave van Japan als laatste *asmogendheid*. De formele, schriftelijke capitulatie van Japan vond plaats op 2 september 1945. Deze data worden aangehouden door de landen die betrokken waren in het Aziatische deel van de Tweede Wereldoorlog als de *Victory of Japan Day*.

Ontwapening van Duitse soldaten door het 1e Canadese Corps in Amsterdam, 9 mei 1945

5 Zie ook

- *Nationale dodenherdenking* (4 mei)
- *Nederlandse (inter)nationale themadagen en -weken*
- *V-dag*

6 Literatuur

- Peters, B., 'Herdenken en vieren. Debatten in de Tweede Kamer over de betekenis van 4 en 5 mei', in:

C. C. van Baalen (red.) e.a., *Jaarboek Parlementaire Geschiedenis 2007. De moeizame worsteling met de nationale identiteit* (Amsterdam 2007) p. 97-106. Beschouwing waarbij niet alleen wordt stilgestaan bij de betekenis van 4 en 5 mei, maar die zich ook laat lezen als een overzicht van de ontwikkeling van beide dagen.

7 Externe link

- Nationaal Comité 4 en 5 mei
- Comité 4 en 5 mei Wageningen

8 Tekst-en beeldbronnen, medewerkers, en licenties

8.1 Tekst

- **Bevrijdingsdag** Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Bevrijdingsdag?oldid=44971132> Bijdragers: Andre Engels, Ellywa, Romaine, Fruggo, Guaka, Jeroen, Hdk~nlwiki, Muijz, Serassot, HooftBot, Advance, Robbot, Kattenkruid, Dick Bos, Siebrand, Michiel1972, HenkvD, MichielDMN, Lexw, Tinkhorst, Ilse(a), Jcb, Mixcoat, KlaasZ4usV, -Lars-, Wikix-oud, Jelte, Edoderoo, RoboRex, Richardw, Door de wol geverfd, Vertrokken, Husky, UcuhaBot, Willemo, Brabo, Klaas1978, KokoBot, Dartelaar, RonaldB, Eve, WH1953, Apdency, Classical geographer, Kalsermar, Looi, Maniago, Kleuske, Eriksw, Ninane, Niels, Zanaq, SanderK, Flying DutchJan, Robb, Adnergje, Halandinh, Warddr, Krullenbol, Mexicano, DennisPeeters, Kameraad Pjotr, Ischa1, Thijs!bot, Edwinb, Esmerálda, Aiko, Erwin85Bot, Jepsertje, Patu nl, Rozemarijn vL, Magere Hein, Ciell, IKiddo~nlwiki, Paul B, A Duck, Basvb, MoiraMoira, CommonsDelinker, AleichemAWB, Yoshi-DaSilva, Narayan, Taalpurist, Lymantria, Grashoofd, Japiot, KKoolstra, Definest, TaalVerbeteraar~nlwiki, Vels, Harold12~nlwiki, Flab-bergest, Koektrommel, Marckiel, WDWLWD, ArjanH, Iamthestig, Ziko, Jarii94, Forrestjunky, SterkeBak, Toth, Meglosko, JurgenNL, PeHa, Dqfn13, 4en5mei, Vizu, Mezelf14, Galoubet, Hoopje, Mathonius, Obersachsebot, Saschaporsche, Schekinov Alexey Victorovich, CenZin, Maasje, Krinkle, RomaineBot, Hannolans, Wiki13, Quarconi, JurriaanH, ErikvanB, Taalvos, Dennyboy1997, EmausBot, Kadeike, Savh, DWiki2, Gray eyes, Kulter20, Zwl12, Sjoerddebruin, FK-4, Bermond, Hijisk, Furfur, Nummer 12, Gielles, Nico Mes, Rezabot, Grmb176, Makecat-bot, Legobot, Comite4en5meiwageningen, Atsje, Wwikix, Wwian1, Eva05021987, Kabaalmaker, Vidjgz, Wikiwerner en Anoniem: 110

8.2 Beelden

- **Bestand:5th_of_may_liberation_ride_Enschede_2010.jpg** Bron: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a2/5th_of_may_liberation_ride_Enschede_2010.jpg Licentie: CC BY 2.0 Bijdragers: Flickr Oorspronkelijke artiest: Archangel 12
- **Bestand:Bvf_utrecht_33_hq.jpeg** Bron: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/ba/Bvf_utrecht_33_hq.jpeg Licentie: Attribution Bijdragers: <http://www.4en5mei.nl/pers/persfotos/> Oorspronkelijke artiest: Nationaal Comité 4 en 5 mei, Bart Heemskerck
- **Bestand:Commons-logo.svg** Bron: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4a/Commons-logo.svg> Licentie: Public domain Bijdragers: This version created by Pumbaa, using a proper partial circle and SVG geometry features. (Former versions used to be slightly warped.) Oorspronkelijke artiest: SVG version was created by User:Grunt and cleaned up by 3247, based on the earlier PNG version, created by Reidab.
- **Bestand:De bevrijding van Utrecht door Canadese militairen.jpg** Bron: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b0/De_bevrijding_van_Utrecht_door_Canadese_militairen.jpg Licentie: CC BY-SA 2.0 Bijdragers: Original at Nationaal Archief with id Oorspronkelijke artiest: Onbekend
- **Bestand:Disarming_of_German_captives_May_1945.jpg** Bron: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bd/Disarming_of_German_captives_May_1945.jpg Licentie: Public domain Bijdragers: This image is available from Library and Archives Canada under the reproduction reference number PA-134395 and under the MIKAN ID number 3203849 Oorspronkelijke artiest: Michael M. Dean (Canada. Dept. of National Defence)
- **Bestand:FireIcon.svg** Bron: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/99/FireIcon.svg> Licentie: Public domain Bijdragers: Eigen werk Oorspronkelijke artiest: Piotr Jaworski; PioMEN DE PL
- **Bestand:In_5mei2014_096.jpg** Bron: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/78/In_5mei2014_096.jpg Licentie: Attribution Bijdragers: <http://www.4en5mei.nl/pers/persfotos/> Oorspronkelijke artiest: Nationaal Comité 4 en 5 mei
- **Bestand:Johannes_Blaskowitz_surrenders_in_Holland.jpg** Bron: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/Johannes_Blaskowitz_surrenders_in_Holland.jpg Licentie: Public domain Bijdragers: [1] Oorspronkelijke artiest: Photographer: Stirtton, Alexander Mackenzie, 1915- xx (Dept. of National Defence)

Terms of use

- Credit: Library and Archives Canada/PA-138588 (1 photograph ; 2 1/4 x 2 1/4 in)
- Restrictions on use: Nil
- Copyright: Expired MIKAN no. 3518991
- **Bestand:MarkRutteBevrijdingsdag.jpg** Bron: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e7/MarkRutteBevrijdingsdag.jpg> Licentie: CC BY 2.0 Bijdragers: <http://www.flickr.com/photos/minister-president/6998721578/in/photostream/> Oorspronkelijke artiest: Minister-President
- **Bestand:Netherlands_location_map.svg** Bron: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/48/Netherlands_location_map.svg Licentie: CC BY-SA 3.0 Bijdragers: own work, using
  - United States National Imagery and Mapping Agency data
  - World Data Base II data

Oorspronkelijke artiest: Lencer

- **Bestand:Nl-Bevrijdingsdag-article.ogg** Bron: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ed/Nl-Bevrijdingsdag-article.ogg> Licentie: CC-BY-SA-3.0 Bijdragers:
- Afgeleid van Bevrijdingsdag Oorspronkelijke artiest: Spreker: Jcb & Flying DutchJan Auteurs van het artikel

- **Bestand:Nuvola_single_chevron_right.svg** Bron: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/1rightarrow_blue.svg Licentie: LGPL Bijdragers: 1rightarrow.png: `<a href="//commons.wikimedia.org/wiki/File:1rightarrow.png" class="image"></a>` Oorspronkelijke artiest: en:David Vignoni, User:Stannered
- **Bestand:Vista-kmixdocked.png** Bron: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/22/Vista-kmixdocked.png> Licentie: GPL Bijdragers: ? Oorspronkelijke artiest: ?

8.3 Content license

- Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0